

Bosna i Hercegovina: korak dalje od Dejtona

EU mora u građanima BiH prepoznati Evropljane

Trebalo bi razmisliti o implementaciji stvarnih simbola EU u Bosni i Hercegovini kao što su euro i slobodno kretanje bez viza

Pišu: Jakob FINCI i
Kristof SOLIOZ

Bosna i Hercegovina ulazi u period obilježavanja desetogodišnjice Dejtona. Opšti okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, dogovoren u vojnoj bazi Wright-Patterson u Dejtonu između 1. i 21. novembra i potpisan u Parizu 14. decembra 1995. godine, zasniva se na osnovnim principima potpisanim 8. septembra 1995. godine u Ženevi od strane Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Savezne Republike Jugoslavije.

Upravo to je razlog zašto se Asocijacija Bosna i Hercegovina 2005. odlučila da organizuje međunarodnu konferenciju za Bosnu i Hercegovinu 20. i 21. oktobra, i to u Ženevi. Drago nam je da će na konferenciji, između ostalih, učestvovati i **Pedi Ešdaun, Karl Bilt, Lakhdar Brahimi, Ričard Holbruk, Karla del Ponte, Wolfgang Petrič i Oli Ren.** Želimo ih suočiti, ne sa prošlošću, nego sa budućnošću BiH. Došlo je vrijeme da konačno jasno definiramo odlučujuću "prelomnu tačku" bosanskohercegovačke poslijeratne zbilje koja glasi: puni suverenitet i EU-integracija.

Bosna i Hercegovina se već od 2000. godine korak po korak kreće naprijed od dejtonskih odredbi – upravo ovaj proces predstavlja dobru priliku da se prevaziđu nedostaci Dejtona! U međuvremenu smo suočeni s mnoštvom neophodnih reformi koje ne predstavljaju diktat Dejtona, već proizilaze iz drugih ugovornih veza Bosne i Hercegovine: kao članice OSCE-a, Vijeća Evrope i – da ne zaboravimo – iz perspektive za integraciju zemlje u EU i Partnerstvo za mir/NATO.

Postepeno jačanje BiH kao države ilustrira i činjenica da mi i pored odredbi Dejtonskog sporazuma danas imamo devet ministarstava na državnom nivou, za razliku od samo tri neposredno poslije ra-

ta. To isto pokazuje i uspješna reforma Vijeća ministara, kojom je ukinuta rotacija na poziciji predsjedavajućeg svakih osam mjeseci, te kojom je Vijeće ministara dovedeno u poziciju da kao centralno administrativno tijelo tokom čitavog mandatnog perioda efikasnije upravlja Bosnom i Hercegovinom. Daljnji reformski koraci direktan su rezultat zahtjeva u kontekstu EU-integracije, a ne u kontekstu Dejtona: reforma poreskog sistema, upravo potvrđen prenos nadležnosti u oblasti odbrane sa entitetskog na

zus svih onih političkih snaga odlučnih da ponude bolje perspektive za budućnost BiH.

OHR se sve više transformira, od cilja implementacije Dejtonskog sporazuma, ka instituciji koja treba da olakša i omogući integraciju BiH u Evropsku uniju - OHR mutira od dejtonske ka briselskoj instituciji. Istovremeno EU u BiH odaje prije svega sliku birokratizirane institucije, a evropska integracija se doima više kao tehnički proces, a ne kao proces koji vodi ka una-

EU i BiH moraju preuzeti svoje obaveze

državni nivo, a isto tako i očekivana reforma policije i javnog RTV sistema. Ove reforme predstavljaju svakako važne korake ka jačanju državnosti BiH i u pravcu samoodgovornosti - i samim time prvi važan iskorak od dejtonske ka briselskoj Bosni i Hercegovini!

Put od Dejtona ka Briselu je mukotrpan, iziskuje puno vremena, a van svih retoričkih igrarija i političkih floskula puno strpljenja, iskustva i kontinuiranog rada. On, također, iziskuje oslobađanje od elita koje blokiraju procese modernizacije bosanskohercegovačkog društva i izgradnje BiH kao funkcionalne države, i koje kočije prijeko potrebne reforme na njenom evropskom putu. Potreban je konsen-

predenju građanskog društva. "Obični građani" su zbunjeni tehničkim konceptima i silnim skraćenicama koji im sugeriraju duboku kompleksnost Evropske unije i njene zajedničke vanjske i sigurnosne politike (EUSR, EUMM, EUPM itd.). Umjesto toga trebalo bi razmisliti o implementaciji stvarnih simbola EU kao što su euro i slobodno kretanje bez viza, što bi demonstriralo odlučnost EU da Bosance i Hercegovce prepozna kao Evropljane.

Evropska unija i Bosna i Hercegovina moraju biti svjesni svojih mogućnosti i preuzeti svoje obaveze - bez odlaganja, sada!

(Jakob Finci je predsjednik, a Kristof Solioz izvršni direktor Asocijacije BiH 2005).